

THE IMPACT OF ECONOMIC MODELS ON ECONOMIC DEVELOPMENT: COMPARATIVE ANALYSIS OF NORWAY AND SOUTH KOREA

IMPACTUL MODELELOR ECONOMICE ASUPRA DEZVOLTĂRII ECONOMICE: ANALIZA COMPARATIVĂ NORVEGIA ȘI COREEA DE SUD

NEGOIȚA Olga, studentă, specialitatea: EMREI

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,

www.ase.md

e-mail: gherman.olga@ase.md

Abstract: *In the era of globalization and economic interconnectedness, the economic models adopted by different countries play an essential role in determining their development trajectory and influencing global economic evolution. A comparative analysis of the economic models of different countries can provide valuable insight into how different approaches, policies and priorities can impact economic and social progress. In this context, this article aims to explore and analyze the economic models of Norway and South Korea and their impact on the economic development of each country. Norway stands out for adopting an economic model based on natural resources, especially the oil and natural gas industry. With an impressive sovereign wealth fund, the country uses revenues from oil and gas exports to invest in development projects and its pension fund, thus contributing to its long-term stability and prosperity. On the other hand, South Korea has adopted an economic model focused on industrialization and technology, becoming one of the most important players in the global technology industry. Norway and South Korea are inspirational examples that illustrate how different economic models can be adapted to the specifics of a country and contribute to its prosperity and well-being.*

Cuvinte cheie: dezvoltare economică, model economic, inovare, tehnologie, creștere.

JEL CLASIFICATION: O11, O47, O57

INTRODUCERE

În contextul globalizării și al schimbărilor economice rapide, analiza impactului modelelor economice asupra dezvoltării economice reprezintă un aspect esențial pentru înțelegerea modului în care diverse sisteme și strategii economice influențează prosperitatea națiunilor. Acest articol se concentrează asupra unei analize comparative între Norvegia și Coreea de Sud, două țări cu modele economice diferite, dar cu performanțe notabile în ceea ce privește dezvoltarea economică. Obiectivele acestei cercetări sunt multiple. În primul rând, ne-am propus să identificăm și să analizăm specificitățile modelelor economice adoptate de Norvegia și Coreea de Sud. În al doilea rând, ne propunem să evaluăm impactul acestor modele asupra dezvoltării economice în cele două țări, prin examinarea performanțelor lor în diverse domenii precum creșterea economică, inovarea, competitivitatea și bunăstarea cetățenilor. În plus, se vor analiza politicile și strategiile adoptate de guvernele Norvegiei și Coreei de Sud pentru a susține și îmbunătăți modelele lor economice. Importanța acestei cercetări rezidă în posibilitatea de a oferi o perspectivă mai profundă asupra modului în care diferitele modele economice pot influența dezvoltarea și succesul unei națiuni.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Impactul modelelor economice asupra dezvoltării economice este un aspect fundamental în înțelegerea și analizarea evoluției economiilor la nivel global. Modelele economice reprezintă seturi de teorii, politici și strategii adoptate de către guverne și instituții economice pentru a ghida și influența direcția dezvoltării economice a unei țări. Aceste modele pot varia semnificativ în funcție de contextul istoric, cultural, geografic și politic al fiecărei țări, iar impactul lor poate fi complex și diversificat. [Danciu, V., 2019]

Un aspect crucial al acestei dezbateri este capacitatea unui model economic de a stimula creșterea economică durabilă. Modelul de piață liberă, bazat pe principii de concurență și liberă inițiativă, a fost adesea promovat ca un motor al creșterii economice în multe țări. Acest model favorizează inovația, investițiile și eficiența economică prin intermediul mecanismelor pieței și al liberului schimb. Pe de altă parte, modelele economice bazate pe intervenția guvernamentală, cum ar fi planificarea centralizată sau economiile mixte, sunt susținute de argumente că pot asigura o distribuție mai echitabilă a resurselor și o mai mare stabilitate economică. Prin reglementare și intervenție activă, guvernul poate corecta inechitățile și poate încuraja dezvoltarea sectoarelor considerate strategic importante.

Lucrarea „*Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*” a lui Daron Acemoglu și James A. Robinson oferă o analiză amplă a modului în care instituțiile economice și politice afectează dezvoltarea economică, existând mai multe afirmații care se referă la impactul modelelor economice asupra dezvoltării economice, susținând că: „Instituțiile economice incluzive stimulează activitatea economică, creșterea productivității și dezvoltarea economică, iar instituțiile economice extractive, pe de altă parte, creează în mod tipic o societate a elitelor al căror obiectiv este să extragă cât mai multă bogăție posibil din restul populației”. [Acemoglu, D., 2013]

Impactul unui model economic asupra dezvoltării economice este, de asemenea, influențat de contextul specific al fiecărei țări. Factori precum resursele naturale, nivelul de educație, infrastructura și stabilitatea politică pot afecta modul în care un model economic este implementat și funcționează. Spre exemplu, o țară cu resurse naturale bogate poate opta pentru o strategie de dezvoltare bazată pe exploatarea acestor resurse, în timp ce o țară fără resurse naturale poate adopta un model orientat către sectorul serviciilor sau tehnologiei. De asemenea, este important să se evalueze și impactul social și mediul înconjurător al unui model economic. Creșterea economică poate aduce beneficii economice, dar poate genera și inegalități sociale sau impacte negative asupra mediului. Astfel, un model economic eficient ar trebui să țină cont de aceste aspecte și să încerce să echilibreze creșterea economică cu protecția socială și mediul înconjurător.

Modelul de dezvoltare economică nordică, cu accent pe exemplul Norvegiei, reprezintă un subiect de interes major în peisajul economic global. Norvegia, una dintre cele mai prospere țări din lume, a demonstrat că o combinație inteligentă între intervenția statului, politici sociale puternice și o gestionare eficientă a resurselor naturale poate genera prosperitate durabilă și echitabilă pentru întreaga populație. Conform Băncii Mondiale, PIB-ul total al Norvegiei în 2022 a atins un nivel de 593.35 miliarde de dolari, iar PIB-ul pe cap de locuitor 108729.2 dolari, fiind unul dintre cele mai ridicate din lume, acest nivel înalt al PIB-ului pe cap de locuitor sugerează o distribuție relativ echitabilă a bunăstării în țară și niveluri ridicate ale calității vieții pentru cetățeni. [World Bank Data, 2022]

Norvegia consideră Agenda 2030 cu cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ca fiind un plan global transformativ. Guvernul acordă prioritate eforturilor de realizare a acestor obiective atât la nivel național, cât și internațional, concentrându-se pe eradicarea sărăciei extreme, protejarea limitelor planetare și promovarea prosperității, păcii și justiției. Guvernul norvegian a identificat mai multe provocări naționale care trebuie abordate, inclusiv reducerea bolilor netransmisibile, creșterea ratei de absolvire a liceului, eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor, asigurarea infrastructurii durabile, îmbunătățirea calității aerului urban, reducerea risipei alimentare, reducerea generării de deșeuri, reducerea impactului speciilor invazive, și combaterea violenței și a crimei organizate.

Un alt aspect crucial al modelului norvegian este gestionarea prudentă a resurselor naturale, în special a resurselor de petrol și gaze. În timp ce multe țări bogate în resurse naturale au căzut pradă „blestemului resurselor”, suferind de corupție, inegalitate și instabilitate economică, Norvegia a adoptat o abordare diferită. Fondul Suveran de Investiții al Norvegiei, cunoscut și sub numele de „Fondul Petrolului”, a fost creat pentru a gestiona veniturile din industria energetică a țării într-un mod responsabil și sustenabil. Acest fond este un exemplu de transparență și guvernare eficientă, contribuind la stabilitatea economică și asigurând că beneficiile resurselor naturale sunt distribuite echitabil între generații.

De asemenea, politicile sociale robuste din Norvegia, cum ar fi sistemul universal de sănătate, asigurările sociale generoase și nivelurile ridicate de protecție a muncii, contribuie la stabilitatea și incluziunea socială. Aceste politici nu numai că reduc inegalitatea și sărăcia, dar și stimulează consumul și investițiile, consolidând astfel economia.

Modelul de dezvoltare economică al Coreei de Sud reprezintă un exemplu strălucit de succes în transformarea unei țări dintr-o economie agrară într-una industrializată și, mai apoi, într-o economie avansată și diversificată. Acest model, cunoscut și sub denumirea de „Miracolul economic al Coreei de Sud”, a fost construit pe o serie de politici coerente și strategii de dezvoltare implementate cu fermitate de către guvernul sud-coreean, iar rezultatele obținute sunt remarcabile și incontestabile. [Jwa S. H., 2001].

Potrivit Băncii Mondiale, Republica Coreea a obținut un succes remarcabil în ultimele decenii în combinarea creșterii economice rapide cu reducerea semnificativă a sărăciei, produsul intern brut crescând în medie cu 4,9% anual între 1988 și 2022, ajungând la o valoare de 1.67 trilioane de dolari în 2022. Această performanță robustă a fost alimentată de creșterea anuală a exporturilor, în medie 8,9% în aceeași perioadă. Fiind primul beneficiar de ajutor care a devenit membru al Comitetului de Asistență pentru Dezvoltare (CAD) al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în 2010, venitul național brut al Coreei pe cap de locuitor a crescut rapid de la 67 USD la începutul anilor 1950. la 32.661 USD în 2022. Coreea este un partener cheie de dezvoltare al Grupului Băncii Mondiale și un contributor important (din 1977) la Asociația Internațională de Dezvoltare, fondul Băncii Mondiale care sprijină cele mai sărace țări din lume.

Inițiativa guvernului Republicii Coreea de a dezvolta industria a jucat un rol vital în transformarea țării într-unul dintre cei mai importanți actori economici la nivel mondial și în crearea unor corporații puternice și inovatoare. Guvernul sud-coreean a promovat politici care să sprijine creșterea și diversificarea sectorului industrial, investind masiv în infrastructură, cercetare-dezvoltare și educație tehnică. Această abordare a creat un mediu propice pentru dezvoltarea întreprinderilor și inovației tehnologice, stimulând creșterea economică și crearea de locuri de muncă. De-a lungul anilor, guvernul a adoptat politici de promovare a exporturilor și a investițiilor străine, facilitând astfel accesul întreprinderilor sud-coreene pe piețele internaționale. Acest lucru a permis corporațiilor să-și extindă operațiunile la nivel global și să devină jucători majori în diverse industrii, cum ar fi tehnologia informației, automobilele, electronica și produsele chimice. [Tudor D., 2012]

Această abordare a dus la apariția unor corporații gigantice precum Samsung, Hyundai, LG și SK Group, care au devenit sinonime cu inovația, calitatea și performanța în întreaga lume. Aceste corporații nu doar că au contribuit semnificativ la creșterea economică a Coreei de Sud, dar au și avut un impact pozitiv asupra societății, generând locuri de muncă, sprijinind dezvoltarea comunităților locale și promovând cercetarea și inovația.

Politica educațională este o prioritate cheie pentru guvernul sud-coreean, iar investițiile au generat performanțe peste medie la testele Programului pentru evaluarea internațională a studenților (PISA) și cea mai mare rată a educației terțiare a OCDE (69,8%) pentru cei cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani. Cu toate acestea, Nivelul cheltuielilor publice din Coreea (3,8% din PIB) pentru învățământul primar până la terțiar este sub media OCDE (4,1%), deși cheltuielile private (1,3%) sunt mai mari decât media OCDE (0,8%). Deși accesul general la educație este foarte bun, procesele de admitere pentru universitățile de elită rămân extrem de competitive și inechitabile, deoarece favorizează copiii din familii privilegiate. [OCDE, 2024]

Sistemul de sănătate din Coreea de Sud se caracterizează prin acoperire universală și una dintre cele mai mari speranțe de viață din lume. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a evaluat acoperirea universală de asistență medicală (UHC) a Coreei la 85,7 (adică 85,7% din populație are o acoperire de bază) în 2017, mai mare decât media OCDE de 80. Sistemul de sănătate din Coreea a avut rezultate bune la testul de stres oferit de COVID-19. În ianuarie 2021, Coreea a avut al doilea cel mai mic număr de cazuri de COVID-19 (la 100.000 de persoane) din OCDE. Într-adevăr, Coreea a fost lăudată la nivel internațional pentru limitarea rapidă și eficientă a pandemiei, în special pentru procedurile de testare, urmărire a contactelor și carantină. De la lansarea planului de asistență medicală mai generos „Mooncare” în 2017, ponderea guvernului în cheltuielile totale pentru sănătate a crescut de la 59% în 2016 la 62% în 2020.

În plus, cheltuielile private, din buzunar, au scăzut de la 33% din cheltuielile totale pentru sănătate în 2016 la 29% în 2020. Expansiunea continuă a asistenței medicale Mooncare pentru a acoperi toate tratamentele medicale și nu doar pentru patru boli majore (cancer, tulburări cardiace, boli cerebrovasculare și boli rare incurabile) – este probabil să reducă incidența asistenței medicale catastrofale.

Coreea a condus Indicele de inovare al Bloomberg timp de șapte din cei nouă ani în care indicele a fost publicat, inclusiv în 2021. Infrastructurile de internet în bandă largă și de telefonie mobilă din Coreea sunt printre cele mai bune din lume și a fost una dintre primele la nivel mondial care a stabilit o infrastructură 5G cuprinzătoare. Mai recent, ca răspuns la COVID-19, Coreea și-a demonstrat capacitatea de lider și inovare în tehnologia sănătății (de exemplu, urmărirea contactelor, testarea, fabricarea vaccinurilor). Țara are o infrastructură de cercetare excelentă, cu multe universități și institute de cercetare de clasă mondială care produc cercetări și brevete competitive la nivel internațional. [Indicele de inovare Bloomberg, 2021]

Conform Indicelui Competitivității Globale (ICG) 2023, Norvegia a ocupat locul 7 în clasament, în timp ce Coreea de Sud s-a clasat pe locul 24, ceea ce face ca atât Norvegia, cât și Coreea de Sud să fie economii competitive, fiecare având puncte forte în domenii precum inovarea, tehnologia și infrastructura. Norvegia este recunoscută pentru inovația sa în domeniul energiei regenerabile și pentru investițiile în cercetare-dezvoltare. În Indicele Competitivității Globale, țara a obținut un scor solid în ceea ce privește inovarea și tehnologia. Coreea de Sud este renumită pentru avansul său în tehnologia informației și comunicațiilor, precum și pentru performanța sa în inovație. A obținut, de asemenea, scoruri ridicate în cadrul indicatorilor legați de tehnologie și inovare din ICG.

CONCLUZIE

Prin compararea modelelor economice ale Norvegiei și Coreei de Sud, putem observa diferențe semnificative în priorități și abordări. În timp ce Norvegia se bazează pe resurse naturale și solidaritate socială, Coreea de Sud își îndreaptă atenția către inovație și industrializare.

Cu toate acestea, ambele țări demonstrează că există mai multe căi spre dezvoltare economică și că succesul poate fi atins în moduri diferite. Norvegia și Coreea de Sud sunt exemple inspiraționale care ilustrează modul în care diferite modele economice pot fi adaptate la specificul unei țări și pot contribui la prosperitatea și bunăstarea sa: Norvegia - un paradis al resurselor naturale și al bunăstării sociale, Coreea de Sud - un model de dezvoltare industrială și tehnologică.

BIBLIOGRAFIE:

1. Danciu, V., Paraschiv, D. Afaceri internaționale performante în secolul 21. Noi abordări și soluții. Editura ASE, București, 2019.
2. Acemoglu, D., Robinson, J. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty. 17 septembrie 2013, New York Times.
3. Jwa S. H. A New Paradigm for Korea's Economic Development: From Government Control to Market Economy. London: Palgrave 2001;
4. Tudor D. „Korea, the Impossible Country”. North Clarendon, VT, Tuttle Publishing, 2012;
5. Banca Mondială în Moldova. Disponibil la: <https://www.worldbank.org/ro/country/moldova> ;
6. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică: <https://www.oecd.org/> ;
7. Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Coreea. Disponibil la: <https://www.mofa.go.kr/eng/index.do>
8. Guvernul Norvegiei. Disponibil la: <https://www.regjeringen.no/en/the-government/id443314/> ;
9. World Economic Forum. These countries are the best at attracting, developing and retaining talent. Disponibil la : <https://www.weforum.org/agenda/2023/11/most-talent-competitive-countries-2023/>
10. Indicele de inovare Bloomberg. Disponibil la: <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/> ;
11. Indicatori de guvernare durabilă. Disponibil la: <https://www.sgi-network.org/2022/> ;
12. Fondul suveran de investiții al Norvegiei. Disponibil la: <https://www.nbim.no/en/> ;
13. The Sustainable Development Knowledge Platform: Korrea. Disponibil la: <https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/republicofkorea>;

Coordonator științific: Marina POPA, dr., conf.univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: : popa.marina@ase.md